

За авіакадри

№ 9
5 жовтня 2026 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Газета виходить із жовтня 1930 р.

ТРИ РОКИ РАЗОМ

Рівно три роки, як я прийшов до ХАІ. Парадокс у тому, що я ніколи не був людиною авіації. У мене була своя траєкторія, свої завдання, свій досвід, далекий від літаків і ракет.

Ми не шукали одне одного. І коли через багато років хтось запитає: «Як це взагалі сталося?», я відповім чесно: нас звела доля під час великої війни. Другий рік повномасштабного вторгнення. Ми просто опинилися пліч-о-пліч в одному окопі — на північному рубежі Харкова. Хтось сприйме це як високу метафору, але для нас у 2023-му це було життя.

Ми придивлялися. Училися одне в одного. Я вчився в ХАІ. І буду гордий, якщо якісь із моїх навчок і вмінь стануть у пригоді університету, який по праву називають крилами Харкова. Але зовсім нещодавно, коли очільники харківських вишів зібралися разом у новому підземному просторі для підписання угоди про створення інженерного кластеру, мене накрило відчуття тихої, упертої гордості. Безпечні аудиторії, живі очі студентів, робочий гул із навчальних лабораторій... Там, де ще вчора були темні підвали з тонами мотлоху. Як цим можна не пишатися?

Це були три роки впертого руху вперед. Іноді — буквально під вознем (шрапнель, яка 6 квітня посікла ректорський кабінет, не дасть збрехати). Три роки, коли кожен день роботи й кожен запущений прилад важили більше за будь-які декларації. І коли в лютому цього року на виборах ректора ХАІ підраховували останній бюлетень... Та довіра, яку висловила аерокосмічна родина, — це момент, який важко передати словами. Момент істини. Мабуть, це і була відповідь на всі мої питання трирічної давнини.

Три роки разом. Дякую, ХАІ.

Тримаймо стрій! Усе буде Україна!

Ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ

ПОСВЯТА В ПЕРШОКУРСНИКИ: ЦЕЙ ДЕНЬ ЗАПАМ'ЯТАЄТЬСЯ НАЗАВЖДИ

Для багатьох поколінь хайовців саме посвята в першокурсники ставала справжнім початком студентського життя. За 96 років змінювалися формати й традиції, але незмінним залишалося головне: цього дня до великої родини ХАІ долучалася нова генерація студентів.

Усе почалося з репетицій, де нові здобувачі освіти вперше відчули особливу атмосферу університету. Під час урочистої церемонії першокурсники познайомилися з керівництвом університету, почули вітання ректора Олексія ЛИТВИНОВА, виконали Гімн України й Гімн ХАІ. Символічними моментами стали підписання студентського квитка й клятва першокурсника, що ознаменували перший крок у нове життя. Свято продовжилося традиційним флешмобом перед головним корпусом. Тут уже не мало значення, хто краще танцює, адже всі стали частиною однієї команди, об'єднаної спільним вибором і спільним майбутнім. Увечері кампус ожив завдяки одній із найулюбленіших університетських традицій — запаленню факела знань. А 2026 рік увійшов в історію

ще й тим, що вперше факел провезли центральною алеєю ХАІ на мотоциклах і квадроциклах. Фінальним акордом свята став виступ оркестру ХАІ біля головного корпусу. Музика, світло, усмішки й справжній хайовський драйв створили атмосферу, яку неможливо забути.

Навіть у воєнний час ХАІ продовжує жити, навчати, берегти свої традиції та відчиняти двері новим поколінням студентів. Такою запам'ятається посвята в першокурсники ХАІ 2026 року: щирою, драйвовою, наповненою новими знайомствами, великими мріями й вірою в майбутнє. Вітаємо в родині ХАІ, першокурсники 2026 року!

ХАІ — ЦЕ Я! ХАІ — ЦЕ МИ!

ХАІ — ЦЕ НАЙКРАЩІ ЛЮДИ ЗЕМЛІ!

ЯК ЦЕ БУЛО

ФЛЕШМОБ. ФОТО

ПОСВЯТА. ФОТО

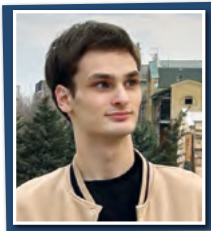
ПИШАЄМОСЯ НАШИМИ СТИПЕНДІАТАМИ!

На початку нового навчального року в спільноті ХАІ чимало чудових новин! Високі державні відзнаки й стипендії стали підтвердженням вагомих наукових досягнень викладачів університету й успіхів здобувачів освіти.

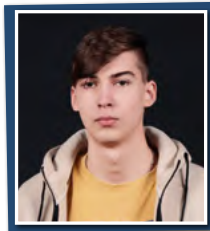
Особливі вітання висловлюємо Ользі МОРОЗОВІЙ, докторці технічних наук, професорці кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій. Постановою Верховної Ради України № 5002-IX від 17 вересня 2026 року Ользі Ігорівні призначено **стипендію Верховної**

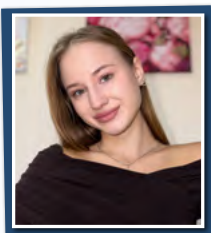
Ольга Морозова

Ілля Мічик

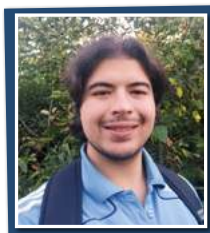
Віталій Новиков

Ганна Тиргоале

Дар'я Чиж

Дмитро Кучамбетов

Ради України імені Бориса Патона на виконання наукової роботи «Розроблення та впровадження інформаційних систем і технологій здобуття професійних знань при підготовці фахівців критичної інфраструктури». Це вагоме визнання дослідження, спрямованого на розвиток сучасних інформаційних технологій і підготовку фахівців для критично важливих сфер держави.

Значущою стала також новина про призначення державних академічних та іменних стипендій здобувачам освіти ХАІ. Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України у 2026/2027 навчальному році державними стипендіатами стали вісім студентів університету.

Академічні стипендії Президента України отримали Ілля МІЧИК, Віталій НОВИКОВ, Ганна ТИРГОАЛЕ й Дар'я ЧИЖ.

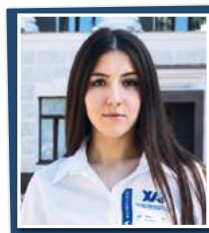
Стипендіатами іменної **стипендії Верховної Ради України імені Івана Огієнка** стали Дмитро КУЧАМБЕТОВ, Каріна ПРИХОДЬКО й Вероніка ФУРТУНЕ.

Академічну стипендію Кабінету Міністрів України для обдарованих студентів з інвалідністю призначено Марії ШЕВЧЕНКО.

Щиро вітаємо Ольгу Ігорівну й студентів із заслуженим визнанням! Бажаємо нових досягнень і цікавих ідей! Пишаємося нашими стипендіатами!

Каріна Приходько

Вероніка Фуртуне

Марія Шевченко

ВІТАЄМО НАГОРОДЖЕНИХ І ПЕРЕМОЖЦІВ!

1 вересня, у День знань, спільнота університету вітала колег, яких за вагомий внесок у розвиток освіти і науки й багаторічну сумлінну працю відзначили державними, обласними й міськими нагородами.

Ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ урочисто вручив нагороди й привітав працівників університету з високим визнанням їхньої професійної діяльності.

Подяку Прем'єр-міністра України отримав директор студмечка ХАІ Віталій ВОЛОШИН.

Грамотами Харківської обласної ради нагороджено доцентів Андрія ЗЕЛЕНКОВА й Сергія МЕЛЬНИКОВА, а **подяками голови Харківської обласної ради** відзначено інженерку I категорії кафедри економіки та публічного управління Тетяну СІДЛЯРУК і методистку I категорії відділу міжнародних зв'язків Аліну МАЦКЕВИЧ.

Почесну грамоту Харківської міської ради отримав завідувач кафедри міцності літальних апаратів Віталій МІРОШНИКОВ, **Подяку Харківського міського голови** — провідна фахівчиня підготовчого відділення Центру якості освіти, ліцензування та акредитації

Вікторія ПІТЛИК. **Почесними грамотами Виконавчого комітету Харківської міської ради** нагороджено старшого викладача Вадима ДАЦЕНКА й доцентку Євгенію ДМИТРЕНКО.

22 вересня спільнота ХАІ знову зібралася з приємної нагоди. Ректор університету вручив **подяки Міністерства освіти і науки України** доцентам

Олександр ШОРИНОВУ й Ігорю КЛЮШНИКОВУ, а також деканці гуманітарно-правового факультету Ірині ТУР. Цього дня відзначили й переможців диктанту «Хроніки студентського ковчега», що відбувся 21 вересня. Перемогу здобула студентка групи 522 Ганна КОМАРОВА, друге місце посів асистент кафедри інформаційних технологій проектування Ігор АРТЬОМОВ, третє — декан факультету міжнародної інтеграції та академічної мобільності Євген КОРОСТЕЛЬОВ. Диктант традиційно об'єднав шанувальників українського слова й став ще однією нагодою для творчого спілкування й підтримки університетських традицій.

30 вересня наукова спільнота ХАІ також вітала колег. Проректорка з наукової роботи Світлана ДОМБРОВСЬКА вручила **грамоти з нагоди Дня винахідника та раціоналізатора від Харківської обласної ради Товариства винахідників і раціоналізаторів** за багаторічну плідну працю доцентам Юрію ШИРОКОМУ й Олександр ШОРИНОВУ та старшому досліднику Ігорю КЛЮШНИКОВУ. Відзначили також цього дня Вячеслава ХАРЧЕНКА, Ігоря КЛЮШНИКОВА, Германа ФЕСЕНКА й Геннадія ФЕДОРЕНКА: колектив винахідників отримав диплом II ступеня за перемогу у відкритому конкурсі «Кращий патент у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки» від ректора Національного університету цивільного захисту України.

Щиро вітаємо всіх нагороджених! Бажаємо нових професійних і наукових звершень, натхнення, успіхів і мирного неба над головою!

НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК — НОВІ МОЖЛИВОСТІ

У ХАІ відкрито нові сучасні простори для навчання, науки й творчості: розпочала роботу чергова частина захищеного університетського простору під літакобудівним корпусом, де запрацювала науково-творча лабораторія «Хаб студентських талантів». Усі зміни, що вже стали доброю традицією ХАІ воєнного часу, реалізовані власними силами університету.

Нові локації вже приймають студентів, викладачів, аспірантів і науковців. Тут можна навчатися, проводити дослідження, працювати над власними інженерними проєктами, опановувати сучасні технології та втілювати сміливі ідеї.

Перші результати роботи лабораторії вже є: команда успішно представила університет на RepRapUA Fest #4 — укра-

їнському фестивалі 3D-друку, адитивних технологій і розвитку мейкерської спільноти, де презентувала власні розробки й посіла 6-те місце за кількістю унікальних відвідувачів віртуального стенда. Ще одним важливим напрямом роботи лабораторії є роботизація та автоматизація виробництва. У межах проєкту *Eastern Ukraine EDIH* декан факультету літакобудування Дмитро КРИЦЬКИЙ разом зі студентами й аспірантами провів демонстрацію сучасних систем автоматизованого й роботизованого зварювання для учасників Теплоенергетичного кластеру України.

Нехай ці простори стануть місцем нових знань, ідей, розробок, відкрит-

тів, наукових дискусій та інженерних рішень, що формуватимуть майбутнє української науки й техніки!

Центр зв'язків з громадськістю

ВЕРЕСНЕВИЙ ДАЙДЖЕСТ ХАІ: СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК, НАУКА Й ПАРТНЕРСТВО

У ХАІ триває активна робота над стратегічним розвитком, зміцненням наукового потенціалу й розширенням партнерської співпраці.

Під час засідання Наглядової ради під головуванням Віктора ІВАНЧИКА члени ради й адміністрація вишу на чолі з ректором ХАІ Олексієм ЛИТВИНОВИМ обговорили ключові виклики й пріоритети університету. Особливу увагу приділили кадровій політиці, залученню молодих фахівців, підтримці студентів, енергетичній стійкості й стратегічним напрямкам розвитку університету.

У новому навчальному році розпочала роботу й Рада молодих учених ХАІ. На першому засіданні молоді дослідники розглянули питання розширення складу ради, залучення аспірантів і докторантів і підготовки конкурсу на здобуття щорічної Премії ректора Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» для молодих учених.

Відбулося також чергове засідання Науково-технічної ради, під час якого члени ради розглянули широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком університетської науки: підвищенням якості наукової діяльності, розвитком кадрового потенціалу, удосконаленням форм наукової звітності, аналізом науково-дослідного обладнання, а також зміною складу Науково-технічної ради відповідно до сучасних викликів у сфері науки й інновацій.

Водночас університет послідовно розвиває співпрацю з бізнесом і міжнародними партнерами. Під час робочої зустрічі з представниками агропромислового холдингу «Астарта-Київ» сторони домовилися про розвиток дуальної освіти, реалізацію спільних науково-інженерних проєктів і розширення можливостей виробничої практики студентів на сучасних підприємствах.

Важливим кроком стало підписання Меморандуму про співпрацю з Навігаційно-геодезичним центром — офіційним представником Leica Geosystems і CHCNAV. Очолюваний випускником ХАІ Олександром ГОРБОМ центр передав університету ліцензію на професійне програмне забезпечення LEICA INFINITY, що посилить підготовку фахівців кафедри геоінформаційних технологій та космічного моніторингу Землі.

ХАІ приділяє увагу не тільки розвитку технологічних партнерств, а й формуванню сучасного, безпечного й інклюзивного освітнього середовища. Представники університету Людмила КОСУХІНА й Сергій ГРЕБЕНЧУК узяли участь у церемонії «Лідерство рівних можливостей 2026», організованій спільнотою Women Leaders for Ukraine, що сприяє впровадженню принципів гендерної рівності, інклюзії та недискримінації.

Усі ці ініціативи підтверджують прагнення ХАІ залишатися сучасним і відкритим до партнерства університетом, який зберігає наукові традиції, упроваджує інновації та створює нові можливості для студентів і молодих дослідників.

Центр зв'язків з громадськістю

100 РОКІВ ХАЗу: СТОЛІТТЯ ЛЮДЕЙ, ЛІТАКІВ І КРИЛ ХАРКОВА

Сто років тому, 17 вересня 1926 року, у Харкові було засновано Харківський авіаційний завод — підприємство, яке стало символом українського авіабудування. Його історія нерозривно пов'язана з історією ХАІ. Костянтин Калінін і Георгій Проскура стояли біля витоків обох інституцій, заклавши принцип, що став основою харківської авіаційної школи: «На ХАЗі будують, у ХАІ навчають».

22 вересня в захищеному просторі ХАІ *Open Sky* відбулася ювілейна конференція до 100-річчя Харківського державного авіаційного виробничого підприємства. У заході взяли участь представники обласної та міської влади, керівництво ХАЗу й ХАІ, авіабудівники, науковці й почесні гості.

Під час конференції згадували славу історію підприємства, говорили про його сьогодення й майбутнє, а також про багаторічну співпрацю заводу й університету. Особливою частиною урочистостей стало нагородження працівників ХАЗу відзнаками Харківської обласної військової адміністрації, обласної та міської рад.

Серед головних подій дня — прем'єрний показ фільму «Часопис Харківського авіаційного заводу» й презентація ювілейного фотоальбому, присвячені людям, літакам і подіям, що формували історію підприємства.

ФІЛЬМ

ЯК ЦЕ БУЛО

ФОТО

100 років ХАЗу — це століття інженерної думки, відданості справі й людям, які створювали крила Харкова. І ця історія триває.

Центр зв'язків з громадськістю

XXXI МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС ДВИГУНОБУДІВНИКІВ

З 8 до 11 вересня в захищеному просторі ХАІ *Open Sky* тривав XXXI Міжнародний конгрес двигунобудівників, який уже понад тридцять років є одним із найавторитетніших майданчиків для обговорення актуальних проблем і перспектив розвитку двигунобудування. Організаторами заходу виступили НАУ «ХАІ», НТУ «ХПІ», АТ «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О. Г. Івченка», АТ «ФЕД», Варшавська політехніка (Politechnika Warszawska), Кельцький технологічний університет (Kielce University of Technology), Університет Пірі Рейса (Piri Reis University) та Національна авіаційна академія (Milli Aviasiya Akademiyasi).

Конгрес розпочався пленарним засіданням, учасників якого привітали ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ і в.о. ректора НТУ «ХПІ» Галина ТИМЧЕНКО. Протягом чотирьох днів учасники працювали в п'яти тематичних секціях: «Теорія та робочі процеси», «Поршневі двигуни внутрішнього згоряння», «Конструкція та міцність», «Автоматичне керування та діагностика», «Технологія». Свої наукові результати представили науковці з Києва, Запоріжжя, Миколаєва, Одеси, Харкова, Кропивницького, Херсона. Серед доповідачів були генеральний конструктор ДП «Івченко-Прогрес» Ігор КРАВЧЕНКО, доцент Денис МЕШКОВ, професори Роман ВАРБАНЕЦЬ, Сергій ЄПІФАНОВ, Андрій МАРЧЕНКО, Євген БІЛОУСОВ, Володимир Миргород та інші провідні спеціалісти галузі. Особливу увагу приділили спільним розробкам науковців ХАІ — професорів Юрія ГУСЕВА й Сергія ЄПІФАНОВА

та старшого викладача Євгена МАРЦЕНЮКА — і фахівців підприємств «Івченко-Прогрес» і «Мотор Січ», що вкотре засвідчили ефективність співпраці науки й виробництва. Під час підсумкового пленарного засідання керівники секцій представили результати роботи, а учасники підбили підсумки чотириденної наукової дискусії та ухвалили рішення конгресу.

XXXI Міжнародний конгрес двигунобудівників підтвердив свою роль важливого майданчика для обміну досвідом, презентації новітніх наукових досягнень і розвитку співпраці між закладами освіти, науковими установами й підприємствами галузі.

Центр зв'язків з громадськістю

ХАІ СТАЄ ЦЕНТРОМ ІНЖЕНЕРНОЇ МЕРЕЖІ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО РЕГІОНУ

Середина вересня стала для ХАІ періодом важливих стратегічних рішень. Саме ХАІ стане базою для створення Північно-Східного регіонального інженерно-наукового кластеру в межах всеукраїнської програми «Інженерне майбутнє України».

До стратегічної співпраці долучаються провідні заклади вищої освіти Харкова, наукові установи й підприємства високотехнологічної індустрії України. Мета кластеру полягає в об'єднанні освіти, науки й виробництва для розвитку інженерного людського капіталу, підтримки талановитої молоді й підготовки фахівців, яких потребує сучасна економіка України.

ХАІ координуватиме взаємодію університетів регіону, сприятиме створенню спільних інженерних лабораторій і проведенню інженерних шкіл. Серед пріоритетних технологічних напрямів — авіаційна й космічна техніка, штучний інтелект, робототехніка, цифрове машинобудування, електроніка, без-

пilotні авіаційні системи, кібербезпека, оборонні технології, нові конструкційні матеріали, адитивні технології та інтелектуальні виробничі системи.

Створення кластеру має посилити співпрацю освіти, науки й високотехнологічної індустрії та сприяти формуванню сучасної інженерної мережі Північно-Східного регіону України.

Центр зв'язків з громадськістю

МІСЯЦЬ ЗНАЙОМСТВ, ДІАЛОГУ Й АКТИВНОСТЕЙ

Протягом вересня першокурсники знайомилися з університетом, а вся спільнота ХАІ долучалася до ініціатив, створених для адаптації нового покоління хайовців.

На початку навчального року відбувся квест «Знайомство з ХАІ»: команди першокурсників досліджували кампус і знайомилися з історією університету. Здобувачі освіти першого курсу також відвідали оновлений Музей історії ХАІ, де дізналися більше про розвиток авіації, космонавтики й рідної альма-матер. Цікавим заходом для першокурсників став, зокрема, патріотично-просвітницький захід «Україна починається з нас», під час якого учасники взяли участь у квесті «Що для мене Україна?» й інтелектуальній командній грі, присвяченій українській культурі, історії та мові.

У межах Тижня громадянського суспільства відбулася інтерактивна

гра «Я — громадянин»: студенти обговорювали роль кожного в суспільних змінах і розвитку громади.

Традиційною подією екватора вересня стала й відкрита зустріч здобувачів освіти з ректором університету Олексієм ЛИТВИНОВИМ. Під час QA-сесії студенти мали змогу поставити запитання, поділитися ідеями й обговорити актуальні аспекти університетського життя.

Наприкінці вересня представники студентського самоврядування Максим КАЛАШНИКОВ, Віталій НОВИКОВ і Дарія ЗУБОВА взяли участь у Всеукраїнському молодіжному форумі «Україна 2036. Архітектори майбутнього», де долучилися до обговорення перспектив розвитку країни й представили власне бачення майбутнього.

До Міжнародного дня студентського спорту та Європейського тижня спорту

профспілка здобувачів освіти ХАІ організувала захід «Спортивний старт 2026» під гаслом #BeActiveyourway. Студенти всіх факультетів змагалися в спортивних конкурсах, ознайомилися з можливостями легкоатлетичного манежу й скеледрому, випробували власні сили й заряджали енергією нового навчального року.

Вересневі заходи допомогли студентам краще пізнати університет і створили можливості для спілкування, усебічного розвитку, самореалізації та формування активної громадянської позиції.

Центр зв'язків з громадськістю

ПРЕДСТАВЛЯЄМО УКРАЇНСЬКУ НАУКУ У СВІТІ

Представники XAI взяли участь у низці міжнародних наукових заходів, присвячених розвитку науки, технологій, інновацій, безпеки й міжнародного партнерства.

На *Polish-Ukrainian Science & Technology Forum* у Варшаві університет представляв Едуард ХОМ'ЯК, доктор філософії, доцент кафедри мехатроніки та електротехніки XAI. Форум, організований за участі Польської академії наук, став майданчиком задля налагодження українсько-польських наукових зв'язків, обговорення STEM-технологій, енергетики, цифрової інфраструктури, охорони здоров'я та інших напрямів *deeper-tech*. Учасники також ознайомилися з особливостями грантової діяльності ЄС, комерціалізації результатів досліджень, трансферу технологій і застосування штучного інтелекту в науці.

Науковці XAI долучилися й до міжнародної науково-практичної конференції «Інформація та комунікація в соціально-економічних системах», організованої Університетом Миколаша Ромеріка (*Mykolas Romeris University*) у Вільнюсі. Доповіді представили завідувач кафедри мехатроніки та електротехніки XAI, професор Роман ТРИЩ, який розглянув питання оцінювання соціально-економічних систем на основі кваліметричних методів, і доцентка кафедри Олена ЧЕРНЯК із дослідженням ролі комунікації у формуванні психологічної безпеки. Особливу увагу учасники приділили результатам підпроєкту *OMEGA*, спрямованого на вдосконалення методології багатокритеріального оцінювання індикаторів сталого розвитку.

Доцент кафедри математичного моделювання та штучного інтелекту XAI Дмитро ЧУМАЧЕНКО став членом Керівного комітету (*Managing Committee*) від України в міжнародному проєкті *COST* (*European Cooperation in Science and Technology*) *Action CA25110* (*Normative CONSCIOUSness in the TECH community, ConsciousTech*). Проєкт об'єднує фахівців із права, комп'ютерних наук, філософії та соціальних наук задля впровадження етичних і нормативних підходів у технологічній сфері.

Ще одним міжнародним майданчиком став *FORUM LIDERIV REZILIENTNOSTI* в Кельце. Делегація XAI взяла участь у презентації другого видання книги *Manual on Cybersecurity, Reliability and Resilience of Critical Industries: Global Challenges and Solutions*, яку представив член-кореспондент НАН України, професор кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій XAI Вячеслав ХАРЧЕНКО. До редакційної колегії також увійшли професор Олександр ПОТІЙ, доктор Адам ПАТУРЕЙ і доцент кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій XAI Олег ІЛЛЯШЕНКО. Видання об'єднало досвід українських і міжнародних фахівців у сфері кібербезпеки, надійності й резильєнтності критичних інфраструктур. Під час форуму також було представлено досвід XAI щодо забезпечення стійкості прифронтового університету, узагальнений у книзі ректора Олексія ЛИТВИНОВА «Забезпечення стійкості прифронтового університету». Під час перебування в Польщі представники університету відвідали також міжнародну виставку оборонної промисловості *MSPO* (*Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego*), де ознайомилися із сучасними розробками у сфері авіаційних, безпілотних, ракетних та інших *high-tech* технологій.

Важливою подією став міжнародний симпозіум *ISEAS & ISUN-AI 2026*, одним з українських співорганізаторів якого був XAI. У керівництві заходу університет представляли ректор XAI Олексій ЛИТВИНОВ як *Honorary Chair* і проректор з НПР та міжнародних зв'язків Мікаїл ГАРАЄВ як *Symposium Chair*. Симпозіум об'єднав дослідників із різних країн для обговорення перспектив електрифікації авіації, автономних систем, штучного інтелекту, машинного навчання й робототехніки. Партнером заходу виступила організація *SARES* (*Sustainable Aviation and Resource Efficient Systems*), а засновником симпозіуму є професор Т. Хікмет КАРАКОЧ.

Завдяки активній міжнародній співпраці XAI зміцнює зв'язки з європейською науковою спільнотою, сприяє розвитку сучасної інженерної освіти й гідно представляє українську науку на світовій арені.

Центр зв'язків з громадськістю

РІЧНИЦЯ *StarFrontier*

Рік тому з ініціативи ректора ХАІ Олексія ЛИТВИНОВА в університеті було створено астрономічний гурток *StarFrontier*. Саме у вересні 2025 року розпочалася його історія — куратор гуртка Андрій ПОПОВ, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ХАІ, провів перше заняття. У вересні 2026 року *StarFrontier* відсвяткував першу річницю, тому час згадати найцікавіші події!

На перших заняттях восени гуртківці ознайомлювалися з астрономічним обладнанням, мобільними застосунками для планування астропостережень, науково-популярною літературою на астрономічну тематику й вчилися вибирати перший телескоп. Не тільки навчалися, а й мали нагоду розважитися: переглядали науково-популярний серіал про космос, за допомогою VR-окулярів мандрували за межами Землі й навіть могли «доторкнутися» рукою до сузір'їв і туманностей. Звісно, були й практичні заняття: спостерігали Місяць, осінні сузір'я, повне місячне затемнення й комету C/2025 A6 (Lemmon).

Напередодні різдвяно-новорічних свят адміністрація університету подарувала астрогуртку телескоп *Sky-Watcher BKP2001P* із монтуванням *EQ6-R* — саме ця подія завершила перший семестр 2025/2026 навчального року. Узимку учасники *StarFrontier* вивчали будову телескопів, навчалися виконувати позиціонування телескопа за зорями з автонаведенням і керувати приладом за допомогою пульта *SynScan*. А вже навесні новий телескоп «побачив» своє перше світло: величний Юпітер із чотирма супутниками — Іо, Європою, Ганімедом і Каллісто. Тож саме Юпітер став своєрідним «хрещеним батьком» астрогуртка. Ця подія стала можливою завдяки підтримці керівництва університету. Особливо приємно було бачити на цьому заході ректора ХАІ Олексія Миколайовича Литвинова. Зустріч для гуртківців *StarFrontier* перетворилася на справжнє свято, яке завершилося символічним частуванням безалкогольним шампанським.

За сприятливої весняної погоди учасники *StarFrontier* мали нагоду спостерігати Венеру, Місяць, Юпітер і подвійні зорі, а також зробити перші астрофотографії. У дні негоди вивчали швидкоплинні місячні явища, кратні та подвійні зорі й українську народну астрономію. Цікавинкою навчальної програми стали «космічні гості в ХАІ» — макети метеоритів Gebel Kamil із Єгипту, Campo del Cielo з Аргентини й Sericho з Кенії, які Андрій ПОПОВ презентував учасникам. Окремо гуртківці досліджували макет метеорита NWA 869 (Northwest Africa 869) із пустелі Сахари: розглядали його структуру, використовуючи сучасні гаджети й цифрові засоби оптичного збільшення, а потім присвятили зустріч метеорним потокам — явищам, які в народі називають зорепадами або зоряними дощами.

Літо видалося емоційно насиченим. 30 червня аматори астрономії ХАІ відвідали науково-популярний захід із нагоди Міжнародного дня астероїда, організований ХНУ імені В. Н. Каразіна, а також побували в Музеї астрономії імені академіка М. П. Барабашова й планетарії. Згодом у стінах рідного університету відзначили затвердження Вченою радою ХАІ Положення про науково-технічний астрономічний гурток, документ урочисто презентував професор кафедри фізики ХАІ Олег ЧУГАЙ. Під час літніх зустрічей учасники також вивчали світлове забруднення, Сонце й «полювали» на сонячні плями зі спеціальним апертурним фільтром. А в серпні зібралися під зоряним небом ХАІ, щоб спостерігати Персеїди.

Безумовно, протягом року під час зустрічей багато часу приділяли теорії: вивчали сузір'я, зорі, космічні явища й об'єкти глибокого космосу — зоряні скупчення, туманності й галактики. Опановувати теоретичний матеріал допомагала Софія ДЕНИЩЕНКО, докторка філософії за спеціальністю «Фізика та астрономія», старша викладачка кафедри фізики ХАІ. Вона провела цикл відкритих лекцій в онлайн-і офлайн-форматах: «Вступ до астрономії», «Різноманітність небесних об'єктів», «Сонячна система», «Спостереження далеких космічних об'єктів», «Оброблення астрономічних зображень». Практичним продовженням занять із пані Софією став майстер-клас «Оброблення астрономічних зображень із *James Webb Space Telescope*»: учасники дізналися, як необроблені наукові дані перетворюються на деталізовані кольорові зображення туманностей і далеких галактик.

Так промайнув перший рік діяльності астрономічного гуртка ХАІ *StarFrontier* — рік навчання, спостережень і спільних космічних пригод. Дякуємо куратору *StarFrontier* Андрію ПОПОВУ, який протягом року знайомив із дивовижним світом астрономії, ректору ХАІ Олексію ЛИТВИНОВУ — за ініціативу й всебічну підтримку, старшій викладачці Софії ДЕНИЩЕНКО — за науковий дискурс, професору Олегу ЧУГАЮ — за підтримку кафедри фізики ХАІ. І, звісно, висловлюємо подяку учасникам астропільноти ХАІ, які долучаються до наших занять і заходів. Дякуємо за наш перший рік разом!

Підготувала Анна ЛИТВИН

ПРОГРАМА ЗАХОДІВ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ АЕРОКОСМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «ХАІ» НА ЖОВТЕНЬ 2026 РОКУ

7 жовтня, 15:30

Профорієнтаційна онлайн-зустріч «Документи без кордонів: професія, що відкриває світ», кафедра документознавства та інформаційної діяльності (705)

9 жовтня, 16:00

Майстер-клас «Як ChatGPT вгадує наступне слово», кафедра кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій (503)

14 жовтня, 13:45

Профорієнтаційна онлайн-зустріч «Юриспруденція: сучасні виклики професії» (бесіда про спеціальності «Право» та «Правоохоронна діяльність» у сучасному українському суспільстві), кафедра права (702)

15 жовтня, 17:00

Вебінар Online Speaking Club: "Little Things, Big Smiles", кафедра іноземних мов (706)

19 жовтня, 16:00

Вебінар «Енергетика під час війни — технології, що тримають країну», кафедра теорії авіаційних двигунів (201)

20 жовтня, 16:00

Онлайн-захід «Ти — бізнесмен: створи бізнес із нуля», кафедра економіки та публічного управління (601)

21 жовтня, 15:30

Вебінар «Хто такий психолог насправді: міфи, правда й шлях у професію», кафедра психології (704)

26 жовтня, 12:00

Майстер-клас «Що таке прикладна лінгвістика? Чи любите ви читати так, як це любили покоління до вас?», кафедра прикладної лінгвістики (703)

РЕЄСТРАЦІЯ
НА ЗАХОДИ

АСИСТЕНТ
ПРИ ВСТУПІ ДО ХАІ

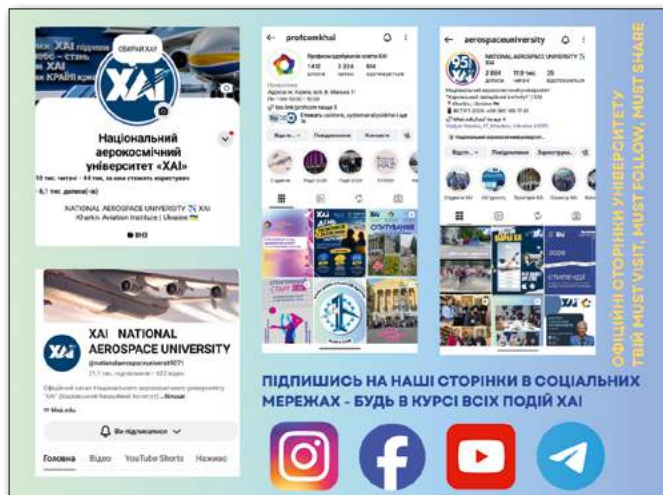

TELEGRAM-КАНАЛ
ВСТУПНИКА

ЗАСТОСУНОК
«ОБИРАЙ ХАІ»
ДЛЯ АБІТУРІЕНТІВ

АГОВ СПІЛЬНОТО!
ЗАПРОШУЄМО ЗАФОЛОВАТИ, ЗАЛАЙКАТИ,
ЗАШЕРИТИ НАШІ СОЦМЕРЕЖІ.
БУДЬ У КУРСІ ВСІХ НОВИН ХАІ

Офіційні сторінки університету
й студентського самоврядування в соціальних мережах

INSTAGRAM XAI

TELEGRAM XAI

YOUTUBE XAI

FACEBOOK XAI

TELEGRAM ПРОФСПІЛКИ

INSTAGRAM ПРОФСПІЛКИ

У нашому університеті є **XAIstore** — інтернет-магазин, у якому можна придбати одяг, аксесуари, сувеніри й спеціальні колекції Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Жіноча сорочка
«Business Class | XAI»

Поло XAI з модульним
дизайном

ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИН

ОЗНАЙОМИТИСЯ
З ВИПУСКОМ МОЖНА
ЗА QR-КОДОМ

ЗАСНОВНИК
Ідентифікатор медіа № R30-05507
(Протокол № 25 від 26.09.2024).

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

61070, Україна, м. Харків, вул. Вадима Манька, 17

Номер підготовлено і зверстано в редакції газети «За авіакадри»

Телефон: +38 (057) 788 42 47 E-mail: pr@khai.edu

**НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ**

Шамсія Мусаєва
Олександр Кушнарченко

Ігор Діденко

Тетяна Козіна

Анна Литвин

Олена Литвин

ВИГОТОВЛЮВАЧ

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

61070, Україна, м. Харків, вул. Вадима Манька, 17
Реєстраційне свідоцтво: серія ДК № 391 від 30.03.2001

Наклад 100 пр.

Замовлення № 221-26

Газета розповсюджується безкоштовно

